

ABSTRAKT

Negativní zkušenost v průběhu tzv. kritických vývojových period může vést ke zvýšenému riziku výskytu mentálních problémů či k ovlivnění průběhu neuropsychiatrických onemocnění v pozdějším životě. Důsledky časného stresu jsou závislé na věku, kdy byl stres vyvolán, pohlaví jedince, jeho dispozicích a jsou významně ovlivněny i charakterem stresoru. Mezi nejvýznamnější kritické vývojové periody patří kromě období prenatálního i doba časně po narození a dále období adolescence. Studie s použitím laboratorních zvířat, které umožňují přesně charakterizovat stresor i ostatní vnější i vnitřní faktory, působící na daného jedince, jasně ukazují negativní dopad působení především sociálního stresu na další vývoj jedince. Animální studie zároveň umožňují postupně identifikovat molekulární, celulární i strukturální změny, ke kterým působením stresoru dochází, a jejich roli ve vzniku pozdějších mentálních problémů.